
OBSAH

I. Životní příběhy mladých bezdomovců (Marie Vágnerová)	9
1. Úvod do problematiky – co je bezdomovectví, s čím souvisí a co přináší	9
2. Cíl studie, použitá metoda a charakteristika zkoumané skupiny	11
3. Životní příběhy mladých bezdomovců	14
4. Dětství a dospívání mladých bezdomovců	15
4.1 Rodina – názory mladých bezdomovců na domov a průběh jejich dětství	15
4.1.1 Neuspokojiví byli rodiče závislí na alkoholu, se sklonem k násilí nebo duševně nemocní	19
4.1.2 Vztah mladých bezdomovců k rodičům	24
4.1.3 Problémy vzniklé v důsledku rozpadu původní rodiny	30
4.1.4 Domov, kde nebyli chtěni	36
4.1.5 Prarodiče jako náhradní zdroj jistoty a bezpečí	39
4.1.6 Náhradní rodina nebo ústav	40
4.2 Škola – názory mladých bezdomovců na vlastní školní úspěšnost	45
4.2.1 Problémy mladých bezdomovců v chování ve školním věku a v adolescenci	49
4.3 Vrstevníci – hodnocení vztahů s vrstevníky v době dětství a dospívání	51
4.4 Shrnutí příběhu dětství a dospívání mladých bezdomovců	54
5. Počátky bezdomovectví	56
5.1 Odchod na ulici a jeho příčina	58
5.1.1 Závislost na drogách a alkoholu	61
5.1.2 Neschopnost a neochota systematicky pracovat	63
5.1.3 Neschopnost hospodařit s penězi a zadlužení	64
5.1.4 Nezkušenost a neschopnost uspořádat si svůj vlastní život	65
5.1.5 Trestná činnost	66
5.1.6 Vliv problematického partnera	67
6. Život na ulici	68
6.1 Získávání prostředků k obživě	72
6.1.1 Charitativní organizace	73
6.1.2 Popelnice a kontejnery	73
6.1.3 Žebrání	75
6.1.4 Sběračství	76
6.1.5 Krádeže	76
6.1.6 Prostituce	81
6.1.7 Parazitování	85

6.2	Bydlení a přespávání na ulici	85
6.2.1	Přespávání venku	87
6.2.2	Lodě	89
6.2.3	Noclehárny a ubytovny	90
6.2.4	Squaty	91
6.3	Život na ulici má své negativní stránky	94
6.3.1	Okradení, fyzické či sexuální násilí	96
6.3.2	Špatné vztahy s lidmi	99
6.3.3	Zima a špína	100
6.3.4	Pocit dezorientace a vyloučenosti	101
6.4	V čem je život na ulici pozitivní	103
6.5	Změna hodnot a norem	106
6.6	Vztahy s lidmi na ulici	107
6.6.1	Mezilidské vztahy v rámci bezdomovecké komunity	108
6.6.2	Názory mladých bezdomovců na přátelství a partnerství	116
6.7	Vztahy s lidmi mimo bezdomoveckou komunitu	121
6.8	Rodičovství mladých bezdomovců	124
6.9	Shrnutí příběhu o odchodu na ulici a o bezdomoveckém životě	127
7.	Názor mladých bezdomovců na sebe samé a na svou proměnu	128
7.1	Osobnost mladých bezdomovců	128
7.1.1	Charakteristika vlastní osobnosti mladých bezdomovců	131
7.1.2	Sklon k agresivnímu reagování	135
7.1.3	Potřeby, obavy a přání mladých bezdomovců	140
7.2	Proměna, k níž dochází pod vlivem života na ulici	156
7.2.1	Názor mladých bezdomovců na vlastní proměnu	159
7.3	Shrnutí příběhu o vnímání sebe sama a hodnocení vlastní proměny	166
8.	Jak si mladí bezdomovci představují svou budoucnost	167
8.1	Názory mladých bezdomovců na předpoklady a překážky návratu do společnosti	172
8.2	Změna sociálního postavení mladých bezdomovců po dvou letech	184
8.3	Shrnutí představ mladých bezdomovců o vlastní budoucnosti možném návratu do společnosti	187
9.	Závěr	187
II. Duševní zdraví mladých bezdomovců (Ladislav Csémy)		189
1.	Poruchy duševního zdraví mladých bezdomovců	189
1.1	Depresivní a úzkostné poruchy	189
1.2	Suicidální chování	190
1.3	Posttraumatická stresová porucha (PTSD)	191
1.4	Schizofrenie a jiné psychotické poruchy	192
2.	Poruchy duševního zdraví mladých bezdomovců v Praze	192
2.1	Profil skupiny bezdomovců na škálách KIPS	193
2.1.1	Užívání návykových látek	194

2.2 Psychiatrické symptomy u typů bezdomovců založené na vývojové trajektorii	195
2.3 Alkohol a ilegální drogy v souboru pražských mladých bezdomovců	199
2.3.1 Profil psychiatrických poruch u uživatelů pervitinu	201
2.4 Shrnutí	203
III. Proces reintegrace mladých bezdomovců do společnosti (Jakub Marek)	205
1. Roviny reintegrace	205
2. Teoretická východiska	207
3. Výzkumný design	211
4. Charakteristika zkoumané skupiny	213
5. Vyrovnání s minulostí	220
5.1 Vyrovnání s životem v rodině	221
5.1.1 Vztahy s rodiči	222
5.1.2 Vliv výchovy a výchovná traumata	231
5.1.3 Vyrovnání s traumaty prožitými v dětském věku	236
5.2 Vyrovnání se životem na ulici	241
5.3 Vyrovnání se sebou samým	244
5.3.1 Jsem oběť – někdo mi ublížil	244
5.3.2 Já jsem udělal chybu	249
5.4 Hledání smyslu života	254
5.4.1 Ulice jako demotivující prostředí	255
5.4.2 Rezignace	257
5.4.3 Známi z ulice a jejich vliv	260
5.4.4 Změna potřeb jako nutný předpoklad reintegrace	262
5.4.5 Hodnota svobody a její význam	264
5.4.6 Význam hrdosti	265
5.4.7 Dosažitelnost práce	267
6. Impulz ke změně života	269
6.1 Negativní impulz ke změně životního stylu	270
6.1.1 Poznání nutnosti	270
6.1.2 Ohrožení	272
6.1.3 Smrt	274
6.2 Pozitivní impulz ke změně životního stylu	276
6.2.1 Vzor	276
6.2.2 Partnerství, láska, dítě	278
6.2.3 Kontakt s lidmi nežijícími na ulici	281
6.2.4 Bůh	283
7. Pohled do budoucnosti	287
7.1 Nabídka pomoci – charitativní organizace	289
7.2 Překonávání překážek v procesu integrace	293
7.2.1 Dluhy	293
7.2.2 Zvládnutí pracovního procesu	295

7.2.3 Získání bydlení	298
7.2.4 Začlenění do společnosti	300
7.2.5 Nové sebevymezení	301
8. Význam sociálních služeb	304
8.1 Současná praxe sociálních služeb	305
8.2 Sociální služby určené pro bezdomovce	306
8.2.1 Terénní služby	307
8.2.2 Nízkoprahové služby	308
8.2.3 Ubytovací služby	310
8.3 Základní principy sociální práce s bezdomovci	311
9. Závěr	313
9.1 Vyrovnání s minulostí	315
9.2 Hledání smyslu života	317
9.3 Získání nových schopností a možností	319
9.4 Závěrečná doporučení	319
Přílohy	323
Příloha č. 1 – Slovník mladých bezdomovců	323
Příloha č. 2 – Mapy	325
Seznam použité literatury	327
Jmenný rejstřík	335
Věcný rejstřík	338